

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X.X. IR ERGO LIFE INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2017 m. rugsėjo 27 d. Nr. 242-408
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X.X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *Ergo Life Insurance SE*, veikiančios per Lietuvoje įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

X.X. ir AB DNB bankas (toliau – bankas) 2016 m. balandžio 27 d. sudarė kreditavimo sutartį dėl vartojimo kredito suteikimo. Bankas kredito gavėją X.X. apdraudė kredito gavėjo gyvybės draudimu pagal draudimo sutartį „ERGO skėtis“. Pagal minėtą sutartį, bankas yra laikomas draudėju ir naudos gavėju apdraustojų mirties atveju, o kredito gavėjas – apdraustuoju.

2016 m. rugpjūčio 31 d. X.X. mirė. Mirties liudijime nurodyta mirties priežastis – kepenų nepakankamumas ir alkoholinė kepenų cirozė. Mirusiojo teisių ir pareigų perėmėjas X.X. pateikė pranešimą draudikui apie X.X. mirtį. Draudikas 2017 m. balandžio 21 d. informavo pareiškėją, kad, įvertinęs informaciją, gautą iš VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų, ir 2016 m. rugpjūčio 31 d. išduotame mirties liudijime nurodytą mirties priežastį – kepenų nepakankamumą ir alkoholinę kepenų cirozę, atsisakė mokėti draudimo išmoką remdamasis draudimo sutarčiai taikomų draudimo sutarties „ERGO skėtis“ sąlygų (toliau – Sąlygos) 4.1 h papunkčio nuostata, kad nedraudžiamuoju įvykiu laikomas įvykis, įvykęs dėl apdraustojų apsinuodijimo alkoholiu, narkotinėmis, toksinėmis ir kt. psichotropinėmis medžiagomis.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko sprendimu, kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo. Kreipimesi pareiškėjas nurodė, kad apdraustojų X.X. mirties liudijime mirties priežastis yra ligos, kuriomis jis sirgo dar iki sudarant draudimo sutartį (kepenų nepakankamumas ir alkoholinė kepenų cirozė), o ne apsinuodijimas etilo alkoholiu. Pareiškėjo teigimu, Sąlygų 4.1 h papunktis, kurio remiasi draudikas įvykį pripažindamas nedraudžiamuoju, gali būti taikomas tik tuomet, kai apdraustojų mirtis yra susijusi su apsinuodijimu etilo alkoholiu, todėl draudikas neteisingai aiškina Sąlygų 4.1 h papunktį ir nepagrįstai įvykį pripažįsta nedraudžiamuoju. Pareiškėjas prašė apdraustojų X.X. mirtį pripažinti draudžiamuoju įvykiu.

Draudikas pateiktame atsiliepime Lietuvos bankui nurodė, kad po pranešimo apie apdraustojų mirtį iš VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų gavo vidaus ligų gydytojo 2016 m. liepos 15 d. konsultacijos dėl X.X. sveikatos išrašą. Vidaus ligų gydytojas anamnezėje pažymėjo, kad „pacientas skundžiasi silpnumu, pykinimu. Būklė pablogėjo apie 2 sav. po ilgalaikio piktnaudžiavimo alkoholiu: buvo vėmimai, progresavo silpnumas. Prieš kelias dienas kreipėsi į polikliniką, paskirtos lašelinės, atlikti tyrimai, konstatuotas kepenų pažeidimas, ascitas.“ Draudiko teigimu, apdraustojų ligos – kepenų nepakankamumas ir alkoholinė kepenų cirozė yra ilgalaikio, pakartotino toksinio alkoholio poveikio pasekmė. Remdamasis šiais duomenimis, draudikas nustatė, kad apdraustojų mirtis buvo susijusi su apsinuodijimu etilo alkoholiu, todėl pagrįstai vadovavosi Sąlygų 4.1 h papunkčiu ir įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kyla dėl įvykio pripažinimo draudžiamuoju.

Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.987 straipsniu ir Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsniu, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką atsiradimas siejamas su draudžiamojo įvykio fakto nustatymu. Nesant draudžiamojo įvykio, draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmokos. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo arba draudėjas teigia, kad įvyko draudžiamasis įvykis, o draudikas su tokiu faktu nesutinka, tai jis privalo įrodyti aplinkybes, atleidžiančias nuo draudimo išmokos mokėjimo.

Pažymėtina, kad ginčas nagrinėjamas vadovaujantis rungimosi principu, ginčo šalys turi teisę ir kartu pareigą ne tik įrodyti aplinkybes, kuriomis jos remiasi kaip savo reikalavimų ar atsikirtimų pagrindu, bet ir teikti įrodymus, paneigiančius kitos šalies įrodinėjamas aplinkybes. Neįvykdžius įrodinėjimo pareigų arba netinkamai jas įvykdžius, įrodinėjimo subjektui gali atsirasti neigiamų padarinių – atitinkamas įrodinėtą aplinkybes galima pripažinti neįrodytomis (neegzistavusiomis) ir, tuo remiantis, priimti sprendimą spręsti ginčą iš esmės.

Nagrinėjamo ginčo atveju draudikas savo sprendimą nemokėti draudimo išmokos grindžia tuo, kad apdraustojų mirtis buvo susijusi su apsinuodijimu etilo alkoholiu, todėl draudikas pagal Sąlygų 4.1 h papunkčio sąlygą yra atleidžiamas nuo draudimo išmokos mokėjimo. Išvadą, kad apdraustojų mirties priežastis buvo apsinuodijimas etilo alkoholiu, draudikas grindžia išrašais iš apdraustojų ligos istorijos bei mirties liudijime nurodyta mirties priežastimi.

Draudikas nustatė, kad apdraustasis X.X. vartodavo etilo alkoholį, tą patvirtina 2016 m. liepos 15 d. VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos vidaus ligų gydytojo konsultacijos išrašas. Šiame išrašė yra pažymėta, kad apdraustasis neneigė dažnai vartojantis alkoholį, jam buvo griežtai rekomenduota nevartoti alkoholio. Mirties liudijime nurodyta apdraustojų mirties priežastis – kepenų nepakankamumas ir alkoholinė kepenų cirozė. Remdamasis šiais duomenimis, draudikas padarė išvadą, kad apdraustojų mirtis yra susijusi su apsinuodijimu etilo alkoholiu. Sąlygų 4.1 h papunktyje nustatyta, kad nedraudžiamuoju įvykiu laikomas įvykis, susijęs su apdraustojų apsinuodijimu etilo alkoholiu, narkotinėmis, toksinėmis ir kitomis psichotropinėmis medžiagomis. Pareiškėjas teigė, kad draudikas nepagrįstai atsisako įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, remdamasis šia Sąlygų nuostata, nes apdraustojų mirties priežastis yra susijusi ne su apsinuodijimu etilo alkoholiu, o su ligomis – alkoholine kepenų ciroze ir kepenų nepakankamumu. Taigi pareiškėjas tvirtina, kad apdraustojų mirties priežastis – kepenų funkcijos nepakankamumas ir alkoholinė kepenų cirozė – nepriskirtina prie Sąlygų 4.1 h papunktyje nurodytų nedraudžiamųjų įvykių, nes Sąlygų 4.1 h papunktyje nustatyta, kad *apsinuodijimas alkoholiu* yra nedraudžiamasis įvykis. Draudikas teigia, kad pagrįstai įvykį pripažino nedraudžiamuoju, nes apdraustojų ligos bei gydymo įstaigų išrašai įrodo, kad apdraustasis prieš mirtį vartojo etilo alkoholį ir mirė dėl apsinuodijimo etilo alkoholiu. Svarbu pažymėti, kad draudikas draudimo sutarties sąlygose neapibrėžė, kuo remiantis galėtų būti pripažįstama ar nustatoma, kad apdraustasis apsinuodijo alkoholiu prieš draudžiamąjį įvykį (mirtį): pvz., nėra nurodyta (kaip įprastai būna draudimo taisyklėse apibrėžiama), kad faktas, jog apdraustasis prieš mirtį vartojo etilo alkoholį, patvirtinamas, jei etilo alkoholio koncentracija mirties dieną apdraustojų kraujyje yra didesnė negu draudimo taisyklėse nustatytas promilės dydis ir šie duomenys yra pagrįsti dokumentais. Asmens draudimo sutartis yra vartojimo sutartis, todėl, vadovaudamasis civilinių santykių subjektų lygiateisiškumo, sutarties laisvės, teisinio apibrėžtumo, teisėtų lūkesčių principais, draudikas, turėdamas įstatymo suteiktą teisę parengti draudimo rūšies taisykles, privalo užtikrinti sutarties sąlygų teisinį apibrėžtumą ir jų

suderinamumą, taisyklėse pateiktos sąvokos turi būti kiek įmanoma aiškiau atskleistos ir konkretizuotos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2007 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-152/2007; 2008 m. sausio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-45/2008), kad draudėjui, su draudiku sudarančiam draudimo sutartį, nekiltų abejonių dėl sutartimi teikiamos draudimo apsaugos apimtys. Atsižvelgiant į tai, kad draudimo sutarties sąlygose nėra detalizuotos apsinuodijimo alkoholiu sąvokos, nenurodyta, kaip nustatomas faktas, kuriuo remiantis galėtų būti pripažįstama, kad apdraustasis apsinuodijo alkoholiu prieš draudžiamąjį įvykį, darytina išvada, kad Sąlygų 4.1 h papunktyje įtvirtinta nuostata nėra suformuluota ir konkretizuota taip, kad ji galėtų būti suprantama ir aiškinama draudiko nurodytu būdu. Remiantis nurodytomis aplinkybėmis, pažymėtina tai, kad draudikas tinkamai nepaaiškino prisiimto įsipareigojimo ir dėl to vartotojas pagrįstai tikėjosi jam palankaus sutarties sąlygų traktavimo, todėl draudimo sutarties šalių skirtingai suprantamos draudimo sutarties sąlygos aiškintinos pareiškėjo, kaip vartotojo, naudai.

Draudikas Lietuvos bankui nepateikė ir jokių duomenų, įrodančių, kad apdraustojo X.X. kraujyje mirties dieną buvo rasta etilo alkoholio ar, kad apdraustojo mirties priežastis buvo apsinuodijimas etilo alkoholiu. Priešingai pateiktame mirties liudijime mirties priežastis – kepenų funkcijos nepakankamumas ir alkoholinė kepenų cirozė. VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos vidaus ligų gydytojo konsultacijos išrašas tik patvirtina faktą, kad apdraustasis nevengė vartoti etilo alkoholį, tačiau nepatvirtina draudiko teiginio, kad apdraustasis mirties dieną buvo apsinuodijęs etilo alkoholiu.

Įvertinus tai, kas buvo išdėstyta, darytina išvada, kad draudiko pateikti įrodymai nesudaro pagrindo daryti išvados, kad mirtis įvyko dėl apdraustojo apsinuodijimo alkoholiu. Atsižvelgiant į tai, kad draudiko pateikti įrodymai nėra vienareikšmiškai įrodantys faktą, kad apdraustojo mirtis buvo susijusi su apsinuodijimu etilo alkoholiu, ir įvertinus faktą, kad apdraustojo mirties priežastis, nurodyta apdraustojo mirties liudijime, nėra apsinuodijimas etilo alkoholiu, laikytina, kad draudikas nepagrįstai taikė Sąlygų 4.1 h papunkčio nuostatą ir įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.1 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Patenkinti pareiškėjo X.X. reikalavimą pripažinti 2016 m. rugpjūčio 31 d. įvykį draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Kredito ir mokėjimo paslaugų priežiūros skyriaus
viršininkė, pavaduojanti Finansinių paslaugų
ir rinkų priežiūros departamento direktorių

Renata Babkauskaitė